

H (Ref. smärty!)
EXA

Skildring

af

modern

Stockholmslif

Från Österlånggatan **Mysterier**

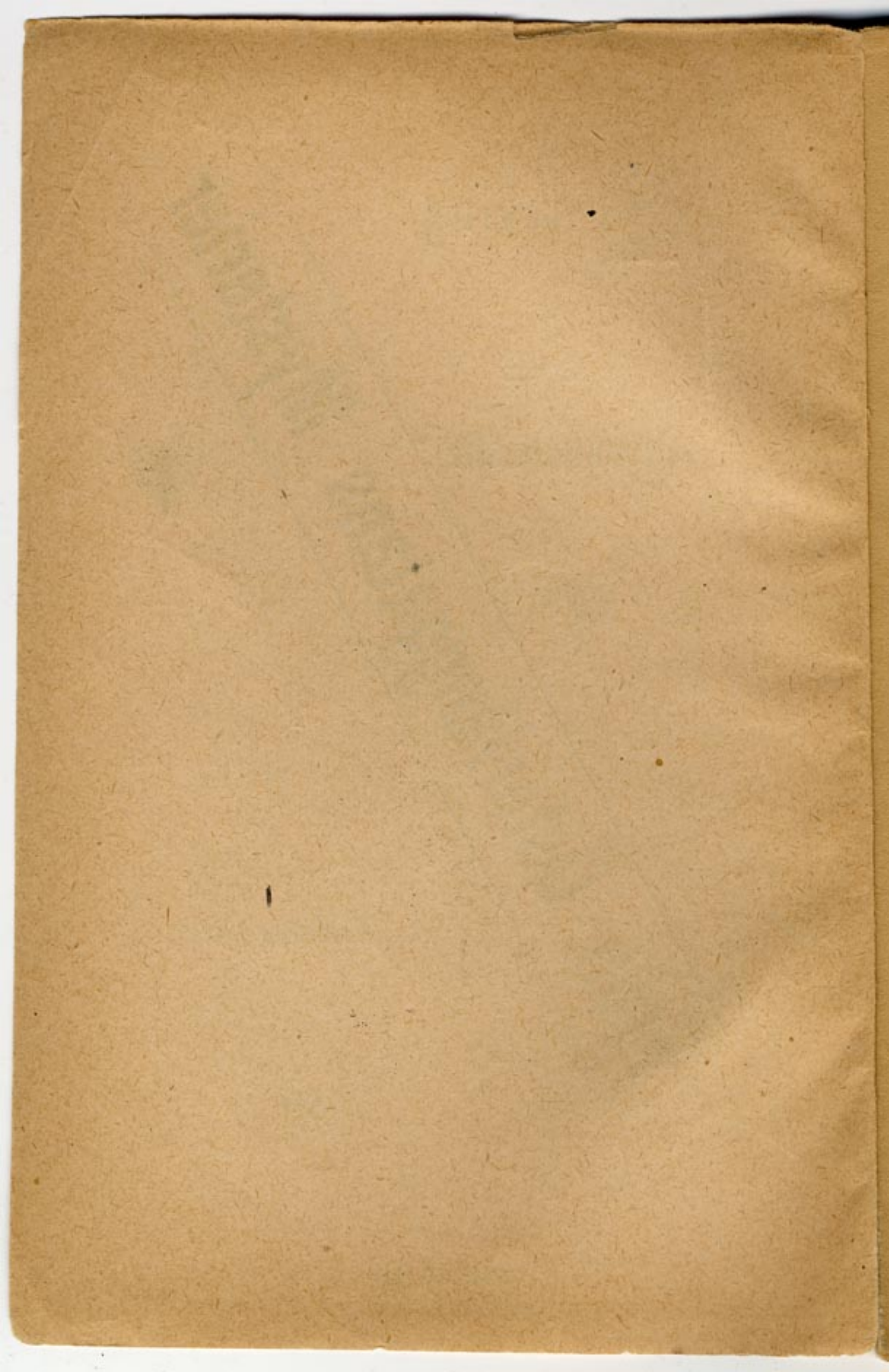

Af

Den Vandrande Juden

Pris 50 öre

Skildring

af

modern

Stockholmslif

Från Österlånggatan **Mysterier**

Af

Den Vandrande Juden

Stockholm, Nya Boktryckeriet, 1893.

I. "Hotell Mexiko".

En blåsig vinterkväll 1890 kom en tarfligt klädd ung man ut från en bolagskrog vid Österlånggatan och efter honom röt i dörren en skroflig kvinnostämman:

— Förb—de buse, ska' han ta in för mer än han har pengar... satans knöl! A' väl en tocken der "hallink", kan jag tro. Ge sej då i väg till l—derna, knölföda!

Den unge mannen slog upp rockkragen på den luggslitna kavajen, stoppade händerna i byxfickorna och lomade af, utan att höra på megärans smädelser. Han hade "knuffat" på futtiga två öre, och den försyndelsen skulle på en af bränvinsbolagets filantropiska anstalter aldrig kunna försonas. Men sak samma! Miste han en dylik lokal, stode honom i närmaste hundra åter.

Så vek han af nedåt Skeppsbron, tog sig en "åkarbrasa" bakom tullpaviljongen och fortsatte derpå hvisslande "Père la Victoire" sin väg mot Norrbro.

Det var ännu för tidigt att söka tak öfver hufvudet.

Alldeles nedanför Lejonbacken mötte honom ett pussigt exemplar af Stockholms "lätta kavalleri". Hon var åtskilligt på dimman och sludrade på målet, då hon i ljuset från slottets elektriska kandelabrar igenkände vandraren och utropade:

— Tjenis på dej, kili'a Agust! A' du lös nu igen? Jag trodde du var "hånkad" för Rindön, ditt as.

— Tyst, Malla! Skrik inte så förbannadt! Bylingen derborta kunde komma.

— Låt'en komma! Men bor du?

— Nej, men jag tänker hyra in mig på något tjafsigare ställe vid Österlånggatan.

— Jag bor på hotell Mexiko, du vet. Hos den der satans markattan Biffström. Hon som var 'fru' i Sven Vintapparens gränd förut.

— Det är annat slag, det, än då du hade våning vid Skeppargatan och hade en stilig löjtnant, som betalte hyran. Du som jag har kommit på de-
kis se'n dess.

— Tacka fan för det! Men kom med, ska' du få dig en hjärtstyrkare hos mig. Jag har en liter hemma.

— Kör i kylan!

Och så tog hon hans arm och det bar af till det ontalade hotellet, en större ruskig medeltidsbyggnad med små fönster och belägen vid en af tvärgränderna mot Skeppsbron.

I dörren stod 'fru' Biffström.

— Jaså, är det du, Malla? Hva' ä' de' för en "slashes" du fått tag i?... Min själ tror jag inte, att det är den förrymde bokhållarn!... Hva' f-n ska' du me' den till?

— Tyst, mutter lilla! Vi ska' bara ta' oss en "bläcka", för se jag har en hel liter deroppe.

Fru Biffström gick ur dörren. Malla och August gingo upp för tre trappor till ett större, illa möbleradt rum, der en nedskrufvad fotogénlampa förpestat atmosfären. Malla slängde af sig kappan och knäppte upp klädningslifvet, hvarpå hon ur ett skåp framtog en literbutelj och en af flottans 'knallar'.

— Slå dig ned, sade hon till August.

Han satte sig mekaniskt och tummade liksom förläget på sin hatt.

— Du må tro, fortsatte Malla, att jag haft ett litet rödt helvete, se'n jag såg dig sist. Och hade jag inte "snott mig" i går kväll, så hade jag nog blifvit "hånkad" igen.

I detsamma knackade det på dörren.

Malla sprang förskräckt fram och frågade hvem det vore. Dörren öppnades i detsamma, och in trädde en svartmuskig karl med stora mustascher och ett illparigt utseende. Han kastade en snabb, lurande blick på August, som han synbarligen icke kände.

— Är det du, Piper! utbrast Malla. Hvar tusan har du kinesat på sista tiden? Kanske du "druckit på bit" i sexan?

— "Arbetat", svarade främlingen.

— Jaså, det är fråga om att gömma igen!

— Tyst, hviskade han, som titulerats Piper, och såg öfver till August.

— Ingen fara, tyckte Malla. Den der är inte en bit bättre än du. För resten — nog har du hört talas om "Lastingen".

— Åh, det var roligt att få göra herrns bekantskap. Hört er mycket omtalas. Hur är det på Tjurkö nu för tiden?

August kände sig synbarligen generad, men bockade sig. I detsamma hade Malla slagit bränvin i tre glas och framsatt tre ölbuteljer. De fattade alla tre utan vidare inbjudning glasen och klingade. Dervid utbrast 'Piper' till August:

— Får jag lof? Vi få nog "affärer" ihop. Skål, *bror!*

— Skål och tack!

— Det var fan, hvad det gick fort, tyckte Malla.

— Och nu en annan sak, sade "Piper". Vill du, bror, och du, Malla, ta' hand om litet "stälör", som jag förtjente i Arboga.

— Ja, men... protesterade August.

— Nåja, vill du inte, så gör det mig detsamma. "Kritläppen" och "Dubbelfoten" äro snart här, och då behöfver du inte besvära dig, fast nog tror jag, du vore pålitligare.

— Nåså, kör i kylan!... Det blir en ny branche för mig.

Piper upptog plånboken och uppräknade 800 kr. sedlar, som han delade så, att Malla fick 400 kr. och August 250. Af de öfriga inlade han 35 kr. i

plånboken och stoppade resten mellan lädret och fodret i stöfvelskaftet. Malla tog sin andel, steg upp på en stol och släppte sedelbundten mellan tapeten och väggen.

— Nu vet du, hvar den ligger.

August stoppade sin bundt innanför strumpan.

I detsamma knackade det åter på dörren. Piper dolde sig i en garderob, medan Malla öppnade.

Det var emellertid ingenting farligt. Det var nämligen bara Mallas "beskyddare", som ville hälsa på, och redan vid hans hälsning hade Piper lemnat sitt gömställe.

— Hvarifrån kommer du? frågade Malla.

— Ä' hörru, håll gadden, började han med hes röst på äkta stockholmska, ja' har... Å kyss mej i...! Ja' har vari på Grodlusens "kringla" och "fagrat" me' "skrallan" derinne. Sirru de, sirru, de' va' möjligt, de'! För Grodlusen hon knusslar inte på "nubbarna", de' kan du sätta dej i Allmänna gränd på, så att de' knakar i Kartagos backe.

— Jaså, hr Jönsson, inföll den alltid cirklade Piper, har så der lite extra i krokarna?

— Sa' herrn, ja? Jo lita på de'! Jag frågte käringen derinne om jag inte kunde få "slipa med henne", men då fick jag mej en "trädare" på "gluggen".

— Habaha! Men skulle inte hr Jönsson vilja gå efter en butelj konjak åt oss?

— De' ska' gerna vara, sa' pantlånarn, sålde ett "judadt" piano. Sno hit med "kosing" bara. De' ska' gå som ett åskväder, sa' han, som åkte ut för Férons trappor... Kände herrn Féron, hva'?

— Här är två och tjugufem.

— Ska' de' vara för alltihop, sa' kryddkrämarn, sålde för ett öre papper.

Sedan frågan jakande besvarats, kryssade Jönsson ut genom dörren. I detsamma slog klockan i Tyska kyrkan half nio.

— Här måste arbetas, sade Piper. Min kära bror måste ha sig en presentabel kostym.

— Hurså?

— Hurså! Jo, jag förmodar att vi bli bolagsmän. Du spelar ju kille som en ängel, har jag hört?

— Något.

— Nå då så... Tag af dig "stålorna" och tag bara med dig en tjugu kronor, som du ju alltid kan ge mig igen vid tillfälle. Gå se'n ned i klädstandet vid Brända tomten, men nu genast.

— Skall ske genast.

Och August drog sedelbundten ur strumpan, sökte upp två solkiga femmor och en dito privatbankstia. Resten nedlade Malla mellan tyget och stoppningen på soffan i rummet och kastade sig derpå lika oblygt som vårdslöst på rygg i sängen.

Då den unge mannen, som lydde binamnet "Lastingen", d. v. s. August, gått, sade Piper:

— Tror du, att någon byling vädrar mig?

— Ja, inte är det värdt att du stannar här, för den der slasen Jönsson kan inte hålla "babblan" och så är visst käringsaten rädd för piller. "Dec-kare" ha varit här ett par gånger, fast vi ha snott oss allihop.

— Men Lastingen?

— Han kan ju hyra ett rum för natten.

— Men om man super Jönsson riktigt smord?

— Så är han så mycket farligare, för då trycker han in kran på någon "gris" och kommer i finkan, och der pratar han se'n om allting.

— Undrar just hvar "Kritläppen" håller hus?

— Han är visst hallink på Baden.

— Det går opp och ner här i verlden, sade Piper med en suck.

— Han sa' så han, som tratta' på ändan i rådstutrappan. — Men 'Sotarn' kan du nog få reda på, tillade hon och kastade benen i kors, så att den smutsiga underkjolen flög högt i luften.

— "Sotarn", ja! Det var inte så dumt! Den har inte gjort mer ondt än att han varit på Nya varfvet.

Här vore kanske platsen att tala något om "Pipers" historia, då händelsen i alla fall står stilla för en halftimma. Han är oäkta son af en högre äm-

betsman och fick en mycket god uppfostran, men hade af modern, en dotter af ett kringvandrande tatarfolk och af en ovanlig skönhet, ärft en obetvinglig lust för vagabondlif. Detta gjorde, att han snart slog sig i slang med hvarjehanda folk, i början kanske af nyfikenhet, men snart af behof. Hans första brott var en skickligt utförd sedelförfalskning. Sedan han för smärre bedrägerier ett par gånger varit sakförd, slog han sig på fickstöl!. Han egde en ovanlig förmåga att nästla sig in i bättre herrars sällskap der hans ganska grundliga kunskaper snart borttogo hvarje misstanke. Hittills hade han blott en gång råkat fast, tack vare den omständigheten, att man hos grändernas lösa slödder hade lätt att anskaffa vitnen, som styrkte ett alibi. Deremot var han ett par gånger utvisad ur Ryssland. Nu hade han laborerat i England och Norge och varit borta ett par år.

Och Malla?

Ja, hon var född i ett borgerligt hem, men lät bedåra sig af en grefflig löjtnant, som länge "höll" henne, men sedan, då han gifte sig, öfvergaf henne. Då det ej återstod annat än prostitution, tillgrep hon detta lefvebröd, som emellertid kommit henne att hälsa på både Norrmalm och Norrköping. Vid denna tidpunkt var hon så långt utför på det slutande planet att man kunde vänta, att hon en dag tillhörde "berglärkornas" klass, så vidt ej dessförinnan spinnhuset åter tagit henne inom sina murar. Återupprättelse var ej tänkbar ens i frälsningsarmén.

Snart kom emellertid Jönsson tillbaka med konjaken och fick nu i uppdrag att uppsöka sin vän "Sotarn" Omedelbart derpå ankom äfven "Lastingen", uppsnyggad från topp till tå.

Den unge mannen såg icke oäfven ut. Den tjocka kavajen gaf liksom stadga åt den något gängliga figuren.

— Min själ, tror jag inte du rakat dig också? utbrast Malla, der hon låg kvar i samma ställning.

— Och nu en "bläcka", menade August, som

såg konjaksbuteljen. "La grande marque"... jo, jag tackar! Det är annat än bolagsdrufva det.

— Kan du tala "månsing"? afbröt plötsligt Piper.

— Jo, lita på det! Lika säkert, som du kan "fikonspråket" eller "bala taklänges".

— Godt!

Man drack nu en stund och pratade om likgiltiga saker, hvarvid Malla hade tillfälle att röja en del "yrkeshemligheter" och beskrifva abnormiteten på könsdriftens område, så vämjeliga, att man icke utan kväljningar kunde höra derpå. Och alltid var det "bättre karlar", "riktigt fina" och "vådligt liberala", som låtit sin drift komma så der på afvägar.

Så följdes de alla åt ut. Piper stack en femma i hand på fru Biffström och bestälde ett rum åt August.

De båda männen följdes åt, och Malla tog vägen åt Skeppsbron, der hon snart bogserade en halfrusig engelsk sjöman till hotell Mexiko.

Samtidigt ankom dit ett annat par — en herre i fin habit och en yngre dam med tätt flor. Ett par ord sades till fru Biffström, som vid ringningen kommit ut. Hon ropade:

— Johanna. är femman klar?

Och mumlade derpå för sig sjelf:

— Hm, hm! Ett fint parti!

Johanna var tjenarinna på stället. Hon var en kvinna på ungefär 40 år, koppärrig och fräknig samt hade i många år varit fru Biffströms högra hand. Hon hade böttat för olaga utskänkning och sutit af böterna, då matmodern funnit det bli för dyrbart eller för besvärligt för hennes hedervärda person. Johanna hade vid alla de undersökningar, polisen hållit öfver oregelbundenheter å "Hotell Mexiko", bedyrat fru Biffströms och naturligtvis också sin egen omedvetenhet och obekantskap om allt sådant. Hon hade varit med om att gömma och afyttra tjufgods — med ett ord, hon kände alla hotellets hemligheter.

Hon fattade på fru Biffströms tillrop en liten fotogénlampa och följde de båda nykomna en trappa upp till "femman".

Fru Biffström hade ej tagit fel. Det var verkligen ett "fint parti". Den unga damen, som bar så tjocka guldringar på venstra handens ringfinger, var nämligen en i societeten för sin skönhet och esprit beundrad dam, gift med en äldre, hög sjöofficer. Den unge mannen, som åtföljde henne, var tjänsteman.

Johanna stannade innanför dörren, sedan hon tändt de båda ljusen och neddragit rullgardinen.

— Jaså, sade den unge mannen, betalningen!...
Hvad kostar rummet?

— För en stund eller för natten?

— För natten naturligtvis!

— 5 kr.... Skall det vara någonting till?

— Ja, en flaska portvin.

Johanna gick ned och återkom en kvarts timme senare med portvinet samt uppbar likvid.

Då hon återigen nedkommit, fick hon tre trappor upp ledsaga fyra karlar, deraf två uniformerade artillerister, hvilka gemensamt togo ett rum samt bestälde två dussin öl.

Johanna kände sin publik. Hon visste, att här gälde det att "plocka bönder", och den sporten hade hon intet emot.

Hon bar upp ölet och tog betalt efter 20 öre halfbuteljen.

Om en stund kom en femte person i sällskap med Jönsson. Det var "Kritläppen", hvars meritlista ej var den vackraste.

Snart sutto alla sex kring ett bord och drucko bränvin ur ölglas och öl ur buteljerna, medan några smutsiga och tämligen illa medfarna kortlappar dansade. "Kritläppen" var — det kunde man se från början — en öfvad falskspelare, hemma i alla en kortkonstnärs färdigheter med enkla och dubbla volter och andra kända knep.

Det dröjde inte länge förr än beten svält ut till 100 kr. och en trädgårdsmästare från Mälar- sidan gick åt. Den ena artilleristen måtte emeller-

tid ^{de}ej ha blifvit nog soulagerad, utan började tala om fusk och dylikt. "Kritläppen" hviskade något till Jönsson, som gick ut och släckte lampan i öfversta trappan.

Om en stund måste artilleristen gå ut för att tillfredsställa ett naturbehof. Samtidigt aflägsnade sig "Kritläppen". Om de derinne ej varit så upptagna med att supa och glamma, skulle de ovilkorligen hört en skräll i järntrappan och ett ångestskri. En minut senare kom "Kritläppen", lugn och obesvärad in och frågade efter den andre artilleristen.

Emellertid hade samtidigt August hemkommit. Han snafvade i förstugan två trappor upp öfver en mjuk kropp. Han slog eld på en tändsticka och såg den uniformerade ligga der blödande ur ett gapande sår i pannan och ett knifhugg på högra sidan af halsen. Han anade sammanhanget, men vågade ej göra buller, han gick en trappa ned, der Johanna hade sitt rum, men tog i mörkret misste och knackade på i nummer fem.

Den unge tjänstemannen frågade innanför hvad det var å färde, och då August omtalat sitt fynd, svarade han:

— Hvad i h—te rör det oss?!

Johanna hade emellertid vaknat och kommit ut med ljus. När August meddelat henne hvad som skett, blef hon dödsblek och sprang in till fru Biffström, som ögonblickligen kom ut nästan naken och skrek:

— Skynda dig, Johanna, efter bylingen, så att inte vi få skulden. Det är förstås den der satans hallinken Broberg, "Kritläppen", di kallar.

Johanna tog en sjal öfver axlarna och så hördes hennes tofflor klappa i sista trappan.

— Kom in till mej, herrn, sade fru Biffström. Det är så satans kallt härute

August lydde mekaniskt. Hvad skulle han göra? Utan eget förvållande var han nu i fällan. Till all lycka hade han gömt "Pipers" pengar på

Mallas rum. Han skulle vid en visitation inte ha en vittnen och kläderna voro ärligt köpta.

“Kritläppen“ hade under föregifvande af att han ville söka efter artilleristen, begifvit sig ut. Afsigten var naturligtvis att komma bort med den vinst han fått: två, tre hundra kronor. Han var nära att sjelf stupa öfver den sanslöse, men sprang vidare. Just som han emellertid skulle ut, möttes han af Johanna och två uniformerade konstaplar samt en tredje person. Denne och den ene uniformerade gingo upp och den andre stannade utanför. “Kritläppen“ hade dolt sig bakom porten, men han var alldeles i fällan.

II. “Piper“.

Då “Piper“ och “Lastingen“ lemnat hotell Mexiko och styrt sin färd nedåt Norrebro, visste eller förstod den senare ej, hvad meningen kunde vara. Han anade blott att det var fråga om något knep.

De gingo in på Café Bazar, der Piper genast rekvirerade mat. Han betraktade noga alla kunderna, hufvudsakligast i syfte att se, om här fans något att göra. August satt undrande hvilken roll han skulle komma att spela, och han öfvervägde, om han hals öfver hufvud skulle slänga sig in bland första klassens förbrytare eller försöka bli en hederlig karl igen. Med alla de vedervärdigheter, han haft att utstå, ansåg han det knapt lönt mödan. Man skulle under alla händelser aldrig räcka honom en hjälpsam hand för att komma upp igen.

Då de ätit sin supé, sade Piper plötsligt:

— Vet du hvad? Det är dåligt geschäftsväder i kväll.

— Jaså.

— Ja, lita du på mig! Jag förstår sådant, jag. — Du har väl knif på dig?

— Nej.

— Låt oss nu gå ned till Berns. Har du pengar? Nej, det var sant, det har du inte. Der är en tia.

— Tack!

— Du sätter dig ensam vid ett bord och tar in kaffe och punsch för två. Se'n visar du dig orolig och låtsas vänta på någon. Kan du då komma i prat med någon, är det bra.

— Än se'n?

— Ingenting. Jag går upp på läktaren och rekognoserar terrängen. Det är väl ingen, som känner dig närmare?

— Knappast.

— Och vi känna hvarandra naturligtvis inte. "Piper" betalte och gick.

På Näckströmsgatan skildes de åt. August gick in i gamla salen och derifrån ut i korridoren samt vidare in i konsertsalen. Det var icke särdeles mycket folk der, och han fick snart plats vid ett bord alldeles i närheten af tre herrar, som synbarligen voro främlingar.

Han lydde order och rekvirerade kaffe och punsch för två.

Det dröjde ej länge förr än han var i samspråk med grannsällskapet.

"Piper" observerade allt mycket noga, der han på läktaren drack en vintoddy. När samtalet kommit riktigt i gång dernere, aflägsnade han sig, undersökte i förbifarten en ytterrock och intog plats vid ett bord alldeles intill August.

Vid något yttrande, som fälades, högg han in:

— Ursäkta, mina herrar, att jag faller er i talet, men jag kommer just hem från en längre vistelse i Tyskland och känner den der saken en smula.

— Det var intressant, tyckte August, som började förstå denne Bauernfångers taktik. Skulle ni

inte vilja slå er ned hos mig? Jag väntar förgäfv-
ves på en bekant.

— Tackar så mycket! Jag tillhör också de
öfvergifna.

Det är förut anmärkt, att "Piper" hade goda
kunskaper. Han förstod, när han ville, också an-
vända dem och det på ett verkligen intagande sätt.

Det dröjde därför inte länge, förrän han var
medelpunkten i de båda sällskapen. Borden flytta-
des tillsammans och de tre främlingarna rekvirerade
punsch öfver lag. Man presenterade sig ömsesidigt,
"Piper" under namnet "Pilman, ingenjör".

Klockan blef snart half tolf.

På Pipers vink aflägsnade sig nu August och
begaf sig tillbaka till staden, dit han anlände utan
äfventyr.

Ingenjör Pilman revancherade derpå den bjud-
ning, han mottagit, med ännu ett lag, och han ledde
derpå försigtigt samtalet på, "hvad man skulle göra
hela förmiddagen". Han tyckte det var skada, att
vi saknade nattrestauranter, der man kunde för-
drifva tiden. Nu nödgades man tillgripa bordel-
lerna som surrogat. Som han numera var så godt
som fränling i Stockholm, visste han inte ens hvart
han i det hänseendet skulle taga vägen.

För ett par kvällar sedan hade han varit ute
också ensam, men till sist träffat några vänner. Det
hade burit af till Kung Carl, der man arrangerat
en oskyldig knack, som gått af för honom med den
skäligen förlusten af 15 kr.

— Kors, vi bo ju på Kung Carl, utbrast en af
främlingarna, som uppgifvit sig vara handlande och
som i sjelfva verket ärnade uppgöra ett ackord.

— Ja, vi kunde ju gå dit och ta en oskyldig
priffe, menade en annan.

"Piper" invände att han spelade priffe så illa,
men det skulle ändå vara ett nöje att fördrifva några
timmar.

Stämningen var emellertid redan hög och Bauern-
fängern hade gjort allt för att få upp den.

Nu begaf man sig i väg.

Vid utgåendet talades det om att en plånbok blifvit stulen och att man misstänkte en illa känd hotellvärd, som varit der på kvällen i sällskap med en professionell ficktjuf.

— Det märks att Stockholm börjar bli storstad, sade "Piper". Det är bäst att känna efter sina tillhörigheter.

* * *

På Kung Carl gick det gladt till. "Ingeniör Pilman" hade druckit brorskål med sina nyförvärfvade vänner i champagne.

Man hade börjat med preferencen, och det visade sig att "ingeniören" inte var någon dålig spelare, om han än då och då gjorde något skenbart feldrag. Någon egentlig differens hade icke uppstått.

"Ingeniören" berättade allehanda spelhistorier. Han hade varit utsatt för falskspelare — han var alldeles öfvertygad derom, men hade ej kunnat komma underfund med knepet. Han hade i knack sett summor vandra rundt bordet, stora summor, hela förnögenheter.

Den ackorderande handlanden blef häraf allt mera lifvad för en "stilla knack". I fyllan trodde han kanske, att spellyckan skulle stå honom bi, så att han kunde reparera sina derangerade affärer.

Till slut kom man ock öfverens om att börja knacken.

Nya kort hemtades på "Pipers" begäran. Man borde aldrig spela två olika spel med samma kort.

Innan spelet började, måste Piper gå på klosetten. Der stängde han sig väl inne. Ur ena byxbenet uppdrog han en tämligen diger plånbok af svart skinn. Han öppnade den och började räkna; der funnos omkring 200 kr. och en del värdepapper, som i hans hand voro värdelösa.

— Fan så mager fångst, mumlade han för sig sjelf. Men hvar tusan skall jag göra af boken?

Han stoppade åter in den i byxorna, medan

han lade pengarna i sin egen plånbok. Derpå begaf han sig in i rummet, der man redan väntade honom.

Emellertid måtte en af kamraterna börjat miss-tänka den nye vännen, ty han proponerade att en hvar skulle visa, att han hade pengar att honorera.

— Riktigt anmärkt, tyckte Piper och tog fram sin bok. Här äro 300 kr., som jag ställer till disposition, men inte ett öre mera. Resten är just hvad jag behöfver för att komma hem till Frankfurt igen. Den här Stockholmsresan har varit mig dyr, må ni tro.

Nu var allt "all right".

Korten brötos och man drog om gifven. Turen föll på landthandlaren, som sedan satsningen skett, delade ut kort.

— Vi komma öfverens om, att intet fusk får ske, sade Piper mycket allvarsamt, då handlanden af våda släppte ett kort på golvet.

— Ursäkta.

I början var spelet hvarken högt eller annars egendomligt. Deremot sökte "Piper" på alla sätt förmå sina medspelare att dricka. Redan förut tämligen rörda af spriten, blefvo de än mera rusiga.

Snart fann Piper tillfället vara inne att börja sina operationer, och nu sprungo betarna upp i höjden. Ordningen med gifven hölls ej längre, och Piper visste att oupphörligt skaffa sig leken i hand. Någon gång förlorade han en mindre summa för att ej väcka misstankar.

När morgongryningen äntligen började, voro de tre landsborna i det närmaste länsade. Piper ringde på den uppassande och betalade samt gaf hederliga drickspengar.

Han hade nu gjort en god recett.

— Ja, tack, mina vänner, sade han. Ni ha haft en satans otur, men jag lofvar på min heder revanche.

— Tack så mycket, lullade den ackorderande handlanden, som var värst plockad.

— Adjö!

Och Piper gick.

Då den kalla, disiga morgonluften slog emot honom ute på Brunkebergstorg, kände han liksom ett säreget obehag. Han beslöt styra vägen ned till Centralstationen för att der äta frukost och kanske äfven med tåget göra en titt utåt landet, för att afleda hvarje misstanke.

Sedan han intagit en sillfrukost, köpte han en biljett till Enköping och steg upp å tåget.

Då detta lemnat Sundbybergs station, utkastade Piper i ett vattendrag oförmärkt den främmande plånboken, som han inviradt i ett tidningspapper.

— Nu är ett vittne borta, mumlade han för sig sjelf.

Lugnt lutade han sig bakåt och slöt ögonen. Nattvaket och den föregående spänningen alstrade en slapphet, som snart kom honom att slumra in. Först i Enköping vaknade han och begaf sig då från stationen raka vägen till en der bosatt, illa känd tatarfamilj, af hvars medlemmar väl ingen undgått att komma i kollission med lagen.

Här var Piper snart förvandlad till en annan typ, klädd i grå kläder, långa stöflar och en rödrutig ullhalsduk. Och nu kunde han styrka sin identitet, om det behöfdes.

III. *Ett ovälkommet besök.*

När Malla vaknade på morgonen, beredde hon sig på sin vanliga promenad till besigtningen. Med de få resurser hon hade i tolettväg, fiffade hon upp sig, så godt sig göra lät, ty äfven de mest sjunkna ha kvar en viss portion kvinlig fåfånga.

Hon var denna morgon vid ett ovanligt godt humör, och hon trallade den senaste variétéslagdången, under det hon kammade sitt vackra hår.

Hon var just midt i bestyret att kläda sig, då Johanna kom med andan i halsen och rapporterade:

— Fröken, det är ett par civila bylingar här och vill ha reda på den der herrn, som var här i går eftermiddag!

— Knip käft, ditt as! Inte var det någon här i går. Det borde du väl veta... Jaså, du menar "Lastingen"? Ja, men han är väl kvar, kan jag tro, tillade hon, då hon förnam steg i trappan.

— Ja, just den, inföll den darrande Johanna, som förstod, att här gälde det att tiga igen.

I det samma presenterade sig ett par civila herrar.

— Är ni Malvina Bergström? frågade den ene.

— Ja, svara Malla kort och knäppte ihop klädning-lifvet.

— Ni hade ett finare besök, ni, i går?

— Hurså?

— Jo, den der stortjufven Lindberg.

— Hvad är det för en?

— Ah, det vet ni nog.

— Nej, ta mej fan, svarade Malla i trovärdigaste ton och såg den frågande ärligt i ansigtet.

— Nå, det är väl bäst, att du följer med till kontoret då.

— Ja, men det är min byrådag i dag.

— Åh, du får nog permission i några dagar, tänker jag, svarade konstapeln lite brutalt.

— Ja, mig gör det en don.

— Raska på nu!

Malla gjorde inga undanflykter. Hon tog på sig sin passerade hatt och drog på sig ett par tämligen illa medfarna handskar och följde sedan utan motsägelse med glädjeflickans hela resignation för ordningsmakten, på en gång hennes bödel och skydd.

Hvad hon tänkte?

Hon genomtänkte, huru hon skulle kunna undgå att föra "Piper" och "Lastingen" i fällan, så mycket mer som hon insåg, att hennes eget öde berodde på den omständigheten, att pengarna ej blefve röjda. Hon hade nämligen flyttat dem som lågo i

soffstopppningen, så att äfven de kommit bakom tapeten, men hon hade för egen räkning ej behållit ett öre. Det var hennes öde att vara medveten om stölden, men sjelf hade hon ej, trots sin förnedring, ännu förgripit sig på andras egendom. Det fins moral äfven hos de i moraliskt afseende sämst ansedda.

Hvad som mest brydde hennes hjärna, var ovissheten, huruvida "Piper" var fast eller ej. Derpå berodde ju i det hela taget alltihop. Ej heller hade hon en aning om föregående natts uppträde å hotell Mexiko, så att hon fortfarande sväfvade i okunighet om hvar "Lastingen" befann sig. Hade hon vetat, att han befann sig å polisstationen vid Stortorget för att höras i fråga om öfvervåldet, så hade hon nog blifvit säkrare.

Så anlände de till det fruktade inkvisitions-tribunalet n:r 4 Myntgatan.

Malla infördes till en öfverkonstapel, som genast började en mängd frågor, dem hon nekande besvarade.

— Känner du inte den der Lindberg, "Piper" kallad? frågade öfverkonstapeln.

— Det kan väl hända, att jag varit tillsammans med honom. Inte kan jag känna alla...

— Jag menar inte på det viset. Du känner honom personligen, det vet jag; stå nu inte och neka, ditt förb—e l—r.

— Jag vet inte hvem det är.

— Jaså, du vet inte... Du vill inte veta, men jag skall ta mig tusan lära dig veta, jag. Tycker du det är så treffligt på spinnhuset?

— Det gör mig detsamma. Jag vet inte mer för det, svarade Malla trotsigt. Tro inte, att nå'n skrämmer mig att bekänna.

— Men nu såg man Lindberg gå in på hotell Mexiko i går kväll ändå.

— Nå än se'n? Det fins tio rum der utom salarna i andra våningen. Och det fins fyra flickor till der, så inte behöfde han gå till mig.

På det argumentet stod konstapeln synbarligen svarslös. Samtidigt kom det också underrättelse,

att vid företagen undersökning i Mallas rum ingenting misstänkt kunnat upptäckas och att den kontanta summa, som funnits i hennes byrå, varit sammanlagdt 11 kr.

Malla förständigades komma igen dagen derpå.

Hon ansåg, att hon skött sina kort bra, då hon blifvit släppt så der så godt som genast, och det var med en viss belåtenhet, hon begaf sig hem, för att sedan anträda sin väg till besigtningen.

— Nå, hvad sade dom? frågade fru Biffström, när hon i sjelfva dörren mötte Malla.

— Dom ville ha reda på "Piper", men dom fick kragen, svarade Malla.

Och nu först berättade fru Biffström öfverfallet den föregående natten, samt att "Kritläppen" blifvit häktad för våldet och Jönsson som lösdrivare samt att "Lastingen" blifvit skickad till detektiven förmodligen för den Piperska saken.

Detta oroade visserligen Malla, men hon trodde dock, att Lastingen skulle ha så mycket förstånd, att han för egen säkerhets skull ingenting röjde.

Att hon härutinnan ingalunda misräknat sig, märktes snart, då den unge mannen kom hem och berättade, att han bestämdt förnekat hvarje bekantskap med den efterspanade. Han hade också fått förständigande, att så vidt friheten var honom kär, meddela, om och när "Piper" visade sig på horisonten.

En stund senare ankommo ytterligare ett par detektivkonstaplar, men det förhör, som dervid anställes, ledde lika litet till något resultat.

* * *

Den svårt sårade artillerikonstapeln hade af-förts till Garnisonssjukhuset.

"Kritläppen" hade ingenting kunnat förmås bekänna, men den omständigheten, att han träffats, just som han sökt komma derifrån och dessutom deltagit

i spelpartiet, talade emot honom, och dertill hade Jönsson vid förhöret uppgifvit, att han blifvit ombedd att släcka lampan i trappan.

Allt detta vitnade allt för tydligt emot honom, så mycket mer som han ej kunnat förneka, att han varit i ordväxling med den knifskurke. Han häktades alltså.

Men denna händelse hade äfven en annan följd. Fru Biffström och Johanna inkallades genast till vaktkontoret och fingo sig en ordentlig uppsträckning. Den förra förelades en kallelse för olaga utskänkning med tillfrågan, om hon utan vidare ville erkänna. Men hon bestred densamma och skydde på Johanna, som nu i sin tur fick sig en liknande kallelse förelagd. Hon erkände utan tvekan och skref på kallelsen.

Fru Biffström var emellertid dermed ej alldeles fri, utan förständigades att infinna sig i Poliskammaren den följande dagen.

Hemkommen rasade megäran. Och det så mycket mera, som Malla ej kom hem från byrån.

Här väntade henne nämligen, hvad hon undgått i detektiven — att som lösdrifverska anhållas och insättas, tills man hunnit döma öfver henne. Hon insåg allt för väl att detta ingrepp i hennes frihet berodde af händelserna på hotell Mexiko, men denna visshet mildrade ej hennes sinne eller stämde henne välvilligt mot ordningens upprätthållare. Det var som skulle hela händelsen ej rört henne, men under denna resignation växte och kokade ett ursinnigt hat.

Genom en annan flicka underrättades fru Biffström om Mallas öde. Hon beklagade henne ej, men en mustig förbannelse öfver polisen, som lade sig i hvarje näring, bröt fram.

Derefter fick Johanna order att taga vara på Mallas tillhörigheter, ty dem skulle flickstackarn ha igen, när hon kom ut. Hon hade minsann ej för mycket.

„Lastingen“ kände sig orolig. Han visste ej hvad han skulle vänta. Hans öde hängde på ett hår.

Skulle Malla kunna mjukas opp i rausakningshiktet och bekänna, så väntade honom ånyo Tjurkö, om inte något värre.

Inte vågade han heller söka 'Piper' för att ge denne en varning. Kanske var detta också öfverflödigt.

IV. "Kringlan".

Jönsson har redan gifvit en antydning om "Grodlusen" och hennes "kringla".

"Kringlan" var en liten brödbod, belägen i en af de små gränderna mot Skeppsbron. Den utgjordes af ett kyffe närmast gränden, mot hvilken en förgylld kringla skvallrade om bodens egenskap af brödmagasin. I det låga fönstret, hvars rutor voro grönskiftande af ålder, stodo några flaskor med porter- och lemonadetiketter samt ett par karamellburkar.

Innanför sjelfva butiken var ett större rum, hvars dörr hade ett par rutor, genom hvilka en otillräcklig dager insipprade — så ofullständig, att under hela dagen en fotogénlampa behöfdes för upplysningen.

Det var hufvudsakligen detta rum, som var den egentliga affärslokalen, ty här bedrefs ett ordentligt lönkrögeri.

"Grodlusen" — innehafvarinnan af affären — var en medelålders kvinna, hvars yttre talade lika mycket om fysisk styrka, som om en otämd njutningslystnad. Det grofva ansigtet med dess pussiga kinder, tjocka läppar och starkt utvecklade underkäk vitnade om en vild sinlighet.

"Fru" Pettersson hade i många år lefvat tillsammans med en kolbärare, hvilken hon fullständigt kujonerat. Frukten af denna förbindelse var en dot-

ter, som på håret liknade modern och som biträdde henne i affären.

Samma dag som polisen hållit sina undersökningar i hotell Mexiko, inkom kolbäraren Svedlund, en kamrat till "fru" Petterssons konkubin, i sällskap med några stycken af Skeppsbrons sjåare. Då de kommit in, log "frun" på sitt vanliga sätt, så att de stora gulbruna bêtarna i hennes breda mun syntes i hela sin glans.

— Hvad f-n nu, är Svedlund ute och går! Jag som trodde, att han "satt på piller" för den der hickstorien i Glasbruksgatan, började unga Anna, som med ärmarna uppkafade ett stycke ofvanför armbågarna kom ut ur köket.

— Färdigt, sa' Pumpar-Lotta, dräpte lusen, svarade den tilltalade. Hon kan ge sig blankt Heijkensköld på, att Kolbärare-Nisse inte är klenare för det.

Och dermed lyfte den jättelike karlen en tvåcentnersvigt, som stod vid dörren, på rak arm.

— Men langa hit nu med några nubbar och lite bier!

— Gå dit in, sade frun.

— Hvar, sa' Grodlusen?

Svedlund tog ställets fylliga värdinna på ärmarna sparkade upp dörren och bar henne in. Hon sprattlade med de tjocka benen och skrek:

— Jesses! Är han tokig, karl, ska' han ta en gammal ärbar människa och slänga med'na, som om hon vore en "vanlig"?

I detsamma öppnades dörren och in trädde en liten lustig figur med en packe under armen. Det runda, rödmosiga ansigtet talade om liflig bacchi-dyrkan, de afvägda gesterna om en viss förfarenhet i teatralisk aktion.

— "Det tag vill jag prisa, sa' kungen fort, ej Fritiof den starke det bättre gjort",

reciterade den nykomne.

— Hvad vill ni här? frågade Anna, som stälde sig i position med händerna i sidorna.

— Att fukta ströpen är min lust
 på denna jordens magra kust.
 En bytta öl, du starka sköna,
 och jag dig skall furstligt löna.

— Är nu den der tokige poeten här igen! Anna
 han skall betala hvad han är skyldig först, röt fru
 Pettersson.

— Betala? Är ej snillet nog?
 För den, som goda gratier log
 emot vid vaggan, bör hvar hand stå öppen,

improviserade vagabonden. — Kände inte frun lilla
 min far, Carl Johan Uddman?

— Jesses, tjocka Uddman — var det hans far?
 Han var ju ungtkarl, vet jag?

— Ja, svarade vagabonden med en teatersuck
 och lät sin flottiga haka sjunka ned mot bröstet,
 naturlig son.

— Hvad har han under armen? frågade en af
 sjäarna.

— Snilleverk, utbrast mannen patetiskt Jag
 har fått gnistan, men ett grymt öde har gjort mig
 till en öfvergifven.

— Få se! "Spårvägshästens klagan". — "Ett
 kärleksmöte i Gaffelgränd". — "Frälsningssoldatens
 dygd"! Åh f-n! Det var kiligt.

— Köp en visa af en olycklig!

"Poeten" bjöds in på bränvin och öl samt fick
 sälja åtskilliga af sina visor. Sjelfva fru Pettersson
 greps af medlidande och afskref sin fordran, ty ak-
 tören-poeten visste skildra sina öden så rörande och
 romantiskt, att det måste göra effekt i denna om-
 gifning.

Så inträdde i "kringlan" fru Biffströms högra
 hand och hjälpreda Johanna med svullna, rödgråtna
 ögon och hängande läpp. Då hon uträttat sitt egent-
 liga ärende: att köpa för 20 öre kaffebröd, började
 hon berätta "ynkligheten", som skett på dagen och
 natten förut.

Vid namnet Lindberg ("Piper") bytte mor och